

Pavel Koblasa

Některé novinky z literatury o uherské šlechtě

Adonyi Sztancs, János: Arisztokraták ma

Kossuth Kiadó, Veszprém 2008, 253 s. Reprezentativní publikace přibližuje formou rozhovorů a řady fotografií osudy a současnost potomků uherské šlechty. Jedná se celkem o členy 21 šlechtických rodů, z nichž můžeme uvést například habsburského arcivévodu Mihálye, Antala knížete Esterházyho či Györgye knížete Festeticse.

Bánó, Attila: A magyar nemes vitézsége

Athenaeum, Budapest 2009, 558 s. Přehledný lexikon, který v abecedně uspořádaných medailoncích představuje životy významných uherských šlechticů činných v armádě. Najdeme zde jak středověké osobnosti, tak i ty, které se účastnily třeba napoleonských válek. K lepší orientaci poslouží i podrobný místní rejstřík.

Denník grófa Jozefa Zičiho z cesty po východnej Ázii v rokoch 1875-1876

Trnavský samosprávny kraj, Trnava 2006, 255 s. Edice sedmnácti denků Józsefa hraběte Zichyho, který v letech 1875-1876 procestoval Cejlon, Indonézii, Siam a Indočínu, Čínu, Japonsko a Mongolsko. Forma deníkových zápisů svědčí o literárním nadání a pozorovacím talentu hraběte, text doprovázejí dobové fotografie a v závěru barevná obrazová příloha. Editorka Daniela Čambálová připojila ke knize i rozsáhlý poznámkový aparát.

Eliáš, Miroslav: Forgáčovci. Šľachtický rod z Gýmeša

Občianske združenie Forgach de Ghymes, Trenčín 2010, 216 s.

Přehledné dějiny rodu Forgách s řadou dobových i současných fotografií. V knize se dozvíme informace o původu rodiny, o jednotlivých představitelích rodu a o jejich majetkových poměrech v průběhu staletí. Nechybí ani pojednání o rodových uměleckých sbírkách či památkách, které dodnes upomínají na rod Forgách.

Fukári Valéria: Felső-magyarországi főúri családok. A Zayak és rokonaik 16-19. század

Kalligram, Pozsony 2008, 157 s. Ačkoliv kniha ve svém názvu slibuje pojednání o šlechtě na území horních Uher, hlavní záběr patří významné hraběcí rodině Zay a jejím nejbližším příbuzným (Petrőczy, Révay, Calisch, Prónay), což je zřejmé z podtitulu. Publikace se člení do čtrnácti přehledných částí podle osobností. Text oživují reprodukce rytin a obrazová příloha. Autorka pracovala s velkým množstvím archivních pramenů uložených ve Slovenském národním archivu a Magyar Országos Levéltár.

Holec, Roman - Pál, Judit: Aristokrat v službách štátu. Gróf Emanuel Péchy

Kalligram, Bratislava 2006, 398 s.

Skvěle zpracovaný životopis uherského šlechtice, který svůj život zasvětil státní službě a politice. Autoři zároveň na osudech hraběte Péchyho ukázkově přiblížili celkové poměry ve vlastních Uhrách a Sedmihradech ve druhé polovině 19. století. Kniha vydaná na Slovensku je ojedinělá také tím, že nepoužívá slovakizovaná příjmení a plně respektuje dobové politické uspořádání střední Evropy.

Horváth, Hilda: Stílus, szellem, tradíció. A történelmi Magyarország kastélyai

Trianon Múzeum-Szindbád, Várpalota 2010, 300 s. Nejedná se sice o klasickou genealogickou literaturu, ale vztah ke šlechtickému prostředí je evidentní. Autorka představuje historii a dobová vyobrazení dvou stovek sídel na území Uherského království. K dispozici je rumunské, slovenské, německé, srbochorvatské, ukrajinské a anglické resumé.

Hupko, Daniel - Janáčková, Ivana - Tihányi, Jozef: Koniec starých čias.

Poslední Pálffiovcí na hrade Červený Kameň 1848-1948.

Vydavateľstvo KT, Komárno 2011, 203 s.

Výpravná publikace s obrovským množstvím reprodukcí starých fotografií a pohlednic. Většina těchto archivních materiálů uložených především v hradním muzeu na Červeném Kameni (Vöröskő) nebyla dosud nikdy publikována. Autoři v doprovodném textu přiblížili běžný život posledních Pálffyů a zámky v držení jedné z rodových linií.

Mžýková, Marie: Cesty Serényiů: z obrazárny šlechtického rodu

Národní památkový ústav, Praha 2010, 160 s. V jedenácti kapitolách se dozvíme vše potřebné o uherské rodině Serényi - dějiny rodu, hospodaření, zemské funkce a úřady, nadace, vztah k umění, zánik uměleckých sbírek, konfiskace majetku atd. Serényiové po několika staletí vlastnili nezanedbatelné državy zejména na jižní Moravě jako například Milotice či Luhačovice.

Skala, Harald: Husárske osudy.

Baróni a grófi Dessewffy de Csernek et Tarkeő na východnom Slovensku

Universum, Prešov 2002, 118 s. Ve třech úvodních kapitolách popisuje autor obecnou historii Uherského království, vývoj husarských pluků v habsburské monarchii, ale také například ve Francii, Španělsku, Bavorsku, Švédsku. Jedna z kapitol se pak obšírněji věnuje dějinám rozvětveného rodu baronů a hrabat Dessewffy, kteří působili především na území Šarišské (Sáros megye) a Abovsko-Turianské (Abaúj-Torna megye) župy. V publikaci jsou představeni jednotliví významnější členové rodu, stručně se lze seznámit s rodovými državami v okolí měst Košic (Kassa) a Prešova (Eperjes).

